

geldbedrag ter beschikking stelt onder de verplichting dit bedrag terug te geven, vermeerderd met interest indien die is bedongen. Het is een zakelijke overeenkomst die ontstaat door de afgifte van het geldbedrag". Volgens het Hof van Cassatie verhindert het verloop van een zekere periode tussen de ondertekening van de kredietovereenkomst en de overmaking van het kredietbedrag dus niet dat het om een lening op interest gaat.

Het Hof van Cassatie gaf ook aan dat een kredietopening een consensuele en wederkerige overeenkomst is waarbij de kredietgever aan de kredietnemer tijdelijk en tot beloop van een bepaald bedrag hetzij geld hetzij kredietwaardigheid ter beschikking stelt zonder dat de kredietnemer verplicht is om van het krediet gebruik te maken. Of de kredietnemer in werkelijkheid over de vrijheid beschikt om het krediet al dan niet op te nemen, moet volgens het Hof door de feitenrechter worden beoordeeld.

Het Hof van Cassatie stelt vervolgens vast dat het hof van beroep de volgende feitelijke vaststellingen heeft gedaan:

1) blijkens de *"overeenkomst van kredietopening"* was het krediet uitsluitend bestemd ter financiering van een eenmalige transactie;

2) het krediet zo *"is gestructureerd [...] dat onmiddellijk een voorafbepaalde som aan de kredietnemer wordt overhandigd"*;

3) het voor de kredietnemer in werkelijkheid niet mogelijk was om *"de benodigde geldsommen [af te roepen] naar haar behoeften en in functie daarvan de inbezitstelling van het kredietbedrag [uit te stellen]"* zodat de *"zogenaamde vrijheid van de kredietnemer een louter fictief karakter heeft"*.

Rekening houdend met deze vaststellingen besluit het Hof van Cassatie dat het hof van beroep de overeenkomst tussen de partijen wettig heeft geherkwalificeerd als een lening op interest.

Hof van Justitie 15 juli 2021

Zaak: C-911/19

EUROPESE UNIE – INSTELLINGEN EN FINANCIËLE BEPALINGEN

Hof van Justitie (bevoegdheid en procesrecht) – Prejudiciële verwijzing – Artikelen 263 en 267 VWEU – Juridisch niet-bindende handeling van de Unie – Rechterlijke toetsing – Richtsnoeren van de Europese Bankautoriteit (EBA) – Producttoezicht- en -governanceregelingen voor retailbanken – Geldigheid – Bevoegdheid van de EBA UNION EUROPEENNE – INSTITUTIONS ET DISPOSITIONS FINANCIERES

Cour de justice (compétence et procédure) – Renvoi préjudiciel – Articles 263 et 267 TFUE – Acte de l'Union juri-

diquement non contraignant – Contrôle juridictionnel – Orientations émises par l'Autorité bancaire européenne (ABE) – Modalités de gouvernance et de surveillance des produits bancaires de détail – Validité – Compétence de l'ABE

In een arrest van 15 juli 2021 (C-911/19, ECLI:EU:C:2021:599) heeft het Europees Hof van Justitie zich uitgesproken over de geldigheid van de richtsnoeren van de Europese Bankautoriteit (EBA) van 22 maart 2016 inzake producttoezicht- en -governanceregelingen voor retailbanken, in het licht van verordening (EU) nr. 1093/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Bankautoriteit).

De uitspraak kadert in een prejudicieel verzoek vanwege de Franse *Conseil d'Etat* in een geding tussen de *Fédération Bancaire Française* (FBF) en de *Autorité de Contrôle Prudentiel et de Résolution* (ACPR) over de mededeling in 2017 op de website van deze autoriteit, waarbij zij aangaf zich aan de richtsnoeren te zullen houden en dat zij deze van toepassing achtte op de aan haar toezicht onderworpen kredietinstellingen, betalingsinstellingen en instellingen voor elektronisch geld.

De FBF stelde een beroep in bij de Franse *Conseil d'Etat* strekkende tot nietigverklaring van deze mededeling omdat deze gebaseerd was op de voormelde richtsnoeren en volgens de FBF de EBA haar bevoegdheid had overschreden door deze uit te vaardigen. De Franse *Conseil d'Etat* stelde daarop een prejudiciële vraag teneinde te achterhalen of 1) de FBF de richtsnoeren had kunnen aanvechten via een beroep tot nietigverklaring op grond van artikel 263 VWEU, 2) of het Europees Hof van Justitie op grond van artikel 267 VWEU bevoegd is om de geldigheid van de richtsnoeren te beoordelen, 3) of in beide gevallen een beroepsfederatie, die niet rechtstreeks en individueel door de betrokken richtsnoeren wordt geraakt, de geldigheid van de richtsnoeren kan betwisten via het opwerpen van een exceptie en tot slot of 4) de EBA haar bevoegdheden heeft overschreden met de uitvaardiging van de betrokken richtsnoeren.

Het Europees Hof van Justitie beslist in de eerste plaats dat tegen de richtsnoeren geen beroep tot nietigverklaring krachtens artikel 263 VWEU kan worden ingesteld. Het Hof brengt in herinnering dat dit beroep tot vernietiging open staat tegen alle door de instellingen, organen of instanties van de Unie vastgestelde bepalingen, ongeacht de vorm ervan, zo zij tot doel hebben bindende rechtsgevolgen tot stand te brengen. Het Hof stelt vervolgens vast dat de betrokken richtsnoeren geen bindende rechtsgevolgen tot stand brengen voor de bevoegde autoriteiten, noch voor de financiële instellingen, zodat artikel 263 VWEU hier niet kan worden toegepast.

Het Europees Hof van Justitie meent vervolgens dat het krachtens artikel 267 VWEU bevoegd is om zich bij wijze van prejudiciële beslissing over de geldigheid van handelingen vanwege EU-instellingen die geen bindende rechtsgevolgen sorteren, zoals de betrokken richtsnoeren, uit te spreken. Het Hof geeft daarbij aan dat het Unierecht de ontvankelijkheid van een exceptie van onwettigheid die bij een nationale rechter tegen een handeling van de Unie wordt opgeworpen, niet afhankelijk stelt van de voorwaarde dat de rechtsonderhorige die deze exceptie opwerpt rechtstreeks en individueel door deze handeling wordt geraakt.

Met betrekking tot de vraag of de EBA bevoegd was om de betrokken richtsnoeren aan te nemen, stelt het Europees Hof van Justitie dat uit verordening nr. 1093/2010 blijkt dat de EBA slechts bevoegd is om richtsnoeren uit te vaardigen voor zover de Uniewetgever daarin uitdrukkelijk heeft voorzien. Na een verder onderzoek van het toepasselijk kader en de inhoud van de richtsnoeren, besluit het Hof dat er in het kader van dit onderzoek *“geen elementen zijn die de geldigheid van de betrokken richtsnoeren kunnen aantasten”*.

6. INSOLVENTIE / INSOLVABILITÉ

Lies De Mulder⁴

Rechtspraak/Jurisprudence

Grondwettelijk Hof 15 juli 2021

Zaak: nr. 110/2021

INSOLVENTIE

Gerechtelijke reorganisatie – Algemeen – Hoger beroep – Opschorting – Verlenging van de opschorting

INSOLVABILITE

Réorganisation judiciaire – Général – Appel – Sursis – Prorogation du sursis

De feiten in dit arrest hebben betrekking op de gerechtelijke reorganisatie van de BVBA JDV Holding. De ondernemingsrechtbank te Brussel opent de gerechtelijke reorganisatie van deze BVBA op 2 oktober 2019 en kent een opschortingstermijn toe tot en met 15 januari 2020. Op 27 december 2019 verzoekt de BVBA om de opschorting te verlengen voor een bijkomende termijn van 2 maanden. De ondernemingsrechtbank wijst dat verzoek af, waarna de BVBA hoger beroep aantekent bij het hof van beroep te Brussel.

Krachtens artikel XX.59, § 1 WER kan de schuldenaar om verlenging van de reeds verleende opschorting verzoeken

ken bij de rechtbank. Artikel XX.59, § 3 WER bepaalt dat tegen de beslissing van de rechtbank inzake dat verzoek geen verzet of hoger beroep openstaat.

Aan het Grondwettelijk Hof werd gevraagd *“of artikel XX.59, § 3 WER artikelen 10 en 11 Gw. schendt, doordat geen hoger beroep kan worden ingesteld tegen een vonnis waarbij een verzoek van de schuldenaar tot verlenging van de opschorting wordt geweigerd, terwijl een schuldenaar wel hoger beroep kan instellen tegen een beslissing tot voortijdige beëindiging van de procedure van gerechtelijke reorganisatie”*.

Vooreerst wijst het Hof erop dat het tot de beoordelingsbevoegdheid van de wetgever behoort om in een enkele dan wel dubbele aanleg te voorzien voor de beslissing inzake het verzoek tot verlenging van de opschorting.

Het Hof neemt aan dat de wetgever rekening hield met de praktische moeilijkheden die een hervorming van een beslissing tot niet-verlenging van de opschorting tot gevolg zou hebben. Een vonnis waarbij de verlenging van de opschorting wordt geweigerd, leidt er immers toe dat de opschorting bij het einde van de initieel vastgestelde termijn effectief een einde neemt en dat dus de schuldeisers opnieuw volledig hun rechten en vorderingen kunnen uitoefenen (art. XX.63, tweede lid WER). Een hoger beroep heeft in beginsel geen schorsende werking, zo ook het hoger beroep tegen een vonnis waarbij de verlenging van de opschorting wordt geweigerd. Het spreekt dus voor zich dat een eventuele hervorming van dat vonnis in tweede aanleg complexe rechtsgevolgen zou kunnen hebben voor de verdere afhandeling van de gerechtelijke reorganisatie.

Het feit dat wel hoger beroep openstaat tegen het vonnis waarbij de procedure van gerechtelijke reorganisatie voortijdig wordt beëindigd, acht het Hof bovendien voldoende verantwoord door het verschil in situatie. In geval van voortijdige beëindiging wordt de beschermde situatie van de schuldenaar immers anders dan vooropgesteld en nadelig gewijzigd. Indien daarentegen die beschermde situatie eindigt door het verstrijken van de termijn die door de rechter initieel werd vooropgesteld, kent de procedure van de gerechtelijke reorganisatie haar normale verloop. Het Hof erkent bijgevolg dat de wetgever een tweede aanleg in dat geval niet noodzakelijk kon vinden.

Daarnaast vestigt het Hof de aandacht op het feit dat de wetgever buitengewone rechtsmiddelen niet uitdrukkelijk heeft uitgesloten. Er staat dus nog wel cassatieberoep open tegen beslissingen genomen op grond van artikel XX.59 WER.

Bijgevolg is het Hof van oordeel dat artikel XX.59, § 3 WER de artikelen 10 en 11 Gw. niet schendt.

⁴ Aspirant-onderzoeker aan de Universiteit van Antwerpen.